

Nr 218.

Av herr **Staxäng m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Nötboskapsavelns befrämjande: Understöds- och kontrollverksamhet.*

I sina förslag till anslagsäskanden hos 1952 års riksdag har lantbruksstyrelsen, bland annat, hemställt att hos hushållningssällskapen skulle från och med den 1 juli 1952 inrättas sammanlagt 26 befattningar såsom husdjursinstruktörer. Motsvarande förslag har även framlagts av Hushållningssällskapens förbund. Genom inrättandet av dessa tjänster skulle sex överkontrollassistentbefattningar hos den i kungörelsen den 2 juni 1951 angående statsbidrag till kontrollföreningsverksamheten m. m. (nr 501) omförmälda kontrollnämnden kunna indragas. Därest husdjursinstruktörs-tjänsterna icke skulle komma att inrättas, har lantbruksstyrelsen alternativt föreslagit, att ytterligare medel skulle ställas till kontrollnämndens förfogande för möjliggörande av en skäligen avlöningsförbättring åt de sex hos nämnden anställda överkontrollassistenterna. Intet av lantbruksstyrelsens alternativa förslag har emellertid, som framgår av bilaga 11 till årets statsverksproposition, Kungl. Maj:t ansett sig kunna biträda.

Inrättandet av särskilda husdjursinstruktörsbefattningar hos hushållningssällskapen föreslogs första gången år 1948 av utredningen rörande ladugårdskontroll m. m., som i sitt betänkande med förslag angående mjölkboskapskontroll (SOU 1948: 32) förordade, att de nuvarande överkontrollassistenterna skulle ersättas av husdjursinstruktörer samt att sammanlagt 37 dylika instruktörsbefattningar skulle inrättas hos sällskapen. I propositionen nr 101 till 1950 års riksdag angående seminverksamhet bland nötkreatur m. m. uttalade departementschefen bl. a. att den mest angelägna uppgiften på husdjursområdet vore att få till stånd en effektiv upplysnings- och rådgivningsverksamhet rörande utfodring, skötsel och över huvud alla de frågor, som kunde ha betydelse för resultatet av nötboskapskötseln. En dylik upplysning och rådgivning inginge som ett viktigt led i kontrollföreningsverksamheten. Den ökning av det allmännas ekonomiska insatser till nötboskapskötseln främjande, som efter hand kunde bli möjlig, borde därför i främsta rummet disponeras för åtgärder, som kunde beräknas bli till omedelbar nytta för det övervägande antalet jordbrukare. Departementschefen avsåg därmed främst anställande av sär-

skilda befattningshavare hos hushållningssällskapen med uppgift att biträda husdjurskonsulenterna i bl. a. deras upplysnings- och rådgivningsverksamhet. I sitt utlåtande i anledning av ovannämnda proposition framhöll jordbruksutskottet önskvärdheten av att husdjursinstruktörstjänsterna komme till stånd så snart som ur statsfinansiell synpunkt kunde anses möjligt. Erinras må vidare, att även i fjol ansåg sig departementschefen förhindrad tillstyrka inrättandet av förberörda tjänster hos sällskapen.

I departementschefens ovannämnda år 1950 gjorda uttalande instämman vi till alla delar. Utvecklingen och erfarenheterna under tiden därefter ha ytterligare understrukt behovet av en förstärkning av arbetskrafterna på området. Vi anse därför, att frågan om anställande av särskilda husdjursinstruktörer hos hushållningssällskapen nu icke längre kan ställas på framtiden. En utvidgad upplysnings- och rådgivningsverksamhet på utfodringens område är nämligen av den allra största betydelse, då det gäller att åstadkomma förbättringar inom husdjursskötseln och en förbilligad mjölkproduktion. Åtgärder för en intensifiering av verksamheten på hithörande område äro i hög grad angelägna, men de nuvarande personalresurserna räcka icke till. Förutsättningen för ett genomförande av de utav 1950 års riksdag beslutade ändringarna i grunderna för befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln synes också vara att hushållningssällskapen disponera erforderligt antal tjänstemän för därmed sammanhängande arbetsuppgifter. För genomförande av de vid samma riksdag beslutade åtgärderna rörande kontrollföreningsverksamheten är det likaledes en förutsättning att det finnes en befattningshavare för ändamålet inom varje hushållningssällskap. Ytterligare uppskov med tillsättandet av husdjursinstruktörer kan sålunda komma att avsevärt försena och i viss mån också äventyra genomförandet av angivna betydelsefulla åtgärder på husdjursskötseln område.

Husdjursinstruktörerna avses skola ersätta de hos kontrollnämnden och vissa hushållningssällskap nu anställda överkontrollassistenterna, till vilkas avlönande statsbidrag delvis utgår. Den personalutökning, som inrättandet av en husdjursinstruktörsbefattning inom varje hushållningssällskap innebär, är därför obetydlig och inskränker sig till sju—åtta befattningar. I likhet med lantbruksstyrelsen och Hushållningssällskapens förbund vilja vi därför föreslå, att 26 befattningar såsom husdjursinstruktörer hos hushållningssällskapen inrättas från och med den 1 juli 1952.

Därest det trots föreliggande behov ur statsfinansiell synpunkt fortfarande icke skulle vara möjligt att nu inrätta ifrågavarande husdjursinstruktörsbefattningar, anse vi oss böra framhålla, att det är angeläget, att ytterligare medel ställas till förfogande för kontrollföreningsverksamhetens övervakning och ledning. Enligt bestämmelserna i förberörda kungörelse nr 501/1950 ankommer det på kontrollnämnden att i samråd med lantbruksstyrelsen anställa tjänstemän till det antal och med den avlöning,

som prövas lämpligt med hänsyn till arbetets art och omfattning samt förefintlig medelstillgång. Sammanlagt tolv hushållningssällskap ha f. n. uppdragit övervakningen av verksamheten åt kontrollnämnden. Eftersom sex överkontrollassistenter äro anställda hos nämnden, omfattar verksamhetsområdet för varje befattningshavare i genomsnitt två hushållningssällskapsområden. Övriga sällskap ombesörja övervakningen genom egna befattningshavare. Som framgår av det föregående är avlöningen till kontrollnämndens tjänstemän beroende på de medel, som stå till nämndens förfogande. Med hänsyn till de likartade kompetenskraven böra de hos nämnden anställda överkontrollassistenterna njuta samma avlöningsförmåner som tillkomma de hos hushållningssällskapen anställda. Medan man för de senare som regel följer löne- och anställningsvillkoren enligt lönegrad 16, innebärande en kontantlön i lägsta löneklassen av f. n. cirka 8 400 kronor per år, utgår avlöningen till hos nämnden anställd överkontrollassistent med en grundlön å 5 000 kronor per år jämte tre ålderstillägg, ett vart å 300 kronor efter resp. 3, 6 och 9 år, samt fr. o. m. år 1951 en provisorisk avlöningsförbättring å 1 000 kronor per år. Skillnaden i kontantlön uppgår således till cirka 2 400 kronor per år. Därtill kommer, att nämndens överkontrollassistenter icke åtnjuta sådana förmåner som sjukersättning och pension.

Den ofördelaktiga löneställningen för de hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenterna är således uppenbar. Det torde utan överdrift kunna påstås, att dessa tjänstemän kvarstannat i tjänst helt av intresse för verksamheten. Givetvis ha de hyst förhoppningar om att frågan om deras anställningsvillkor skulle lösas inom rimlig tid. Ett fortsatt bibehållande av ifrågavarande befattningshavare vid angivna orimligt låga avlöningsvillkor måste emellertid befaras komma att medföra, att de söka sig över till andra verksamhetsområden. Om så sker, torde kontrollnämnden ha mycket små utsikter att erhålla kvalificerade efterträdare.

Därest det icke skulle vara möjligt att inrätta ovan förordade befattningar som husdjursinstruktörer, är det sålunda ofrånkomligt, att anslaget åt kontrollföreningsverksamheten ökas, varigenom kontrollnämnden skulle beredas möjlighet till en skäligen förbättring av överkontrollassistenternas löneställning. Till dem utgående årsarvoden synas böra motsvara årslönen för tjänsteman i 16 lönegradens lägsta löneklass.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta om inrättandet av 26 befattningar som husdjursinstruktörer hos hushållningssällskapen samt — därest ovannämnda yrkande icke skulle kunna bifallas — att anslaget Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamheten höjes på så

sätt att hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenterna kunna beredas en skälig löneförbättring.

Stockholm den 24 januari 1952.

Ernst V. Staxäng.

David Boman

i Stafsund.

Edvin Jacobsson

i Igelsbo.

Karin Wetterström.

Jöns Nilsson.

Carl Östlund.

A. Widén.

K. Gust. Wirtén.

J. W. Pettersson

i Norregård.

Albert Larsson

i Karlstad.
